

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/7/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204937
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8123204937.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci starostlivosti súdu o mal. V. X., K.. XX.XX.XXXX, Q.. E. X., K.. XX.XX.XXXX U. Q.. J. X., K.. XX.XX.XXXX, B. I. O. V., Z. XXX, a mal. P. X., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Q. Š. XXX, zastúpených v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V., pochádzajúcich z rodičov Q.. S. X., Y.. V., K.. XX.XX.XXXX, I. O. V., Z. XXX, a I. X., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Q. Š. XXX, o úpravu práv a povinností k maloletým deťom a o úpravu styku a v právnej veci navrhovateľa W. X., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Q. Š. XXX, proti osobe povinnej z výživného Q.. S.K. X., Y.. V., K.. XX.XX.XXXX, I. O. V., Z. XXX, o určenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 27P/121/2023-298 zo dňa 01.10.2024 v spojení s opravným uznesením č.k. 27P/121/2023-304 zo dňa 16.10.2024 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výrokoch IV., V., VI., VII. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka návrhom podaným dňa 19.05.2023 žiadala zveriť všetky štyri maloleté deti, ako aj vtedy ešte maloletého navrhovateľa W., do svojej osobnej starostlivosti; zo strany otca navrhla určiť výživné pre vtedy ešte maloletého W. vo výške 400 eur mesačne, maloletého P. 400 eur mesačne, maloletej V. 400 eur mesačne, maloletého E. 350 eur mesačne a maloletej J. XXX eur mesačne počnúc dňom podania návrhu na súd. Zároveň nežiadala upraviť styk otca s maloletými deťmi. V priebehu konania W. dovšil plnoletosť, preto žiadala konanie ohľadom úpravy práv a povinností k maloletému konanie zastaviť. Poukázala, že maloletá V., maloletá J. a maloletý E. sú v jej faktickej starostlivosti a maloletý P. je v starostlivosti otca. Z tohto dôvodu navrhla, aby maloletý P. bol zverený do osobnej starostlivosti otca a aby maloletá V., maloletá J. a maloletý E. boli zverení do jej osobnej starostlivosti. Zároveň navrhla upraviť jej styk s maloletým P. a taktiež styk otca s ostatnými maloletými deťmi. Navrhla upraviť výživné pre maloletú V. v sume 400 eur mesačne, maloletého E. 350 eur mesačne a maloletú J. 250 eur mesačne. Zo svojej strany navrhla určiť výživné pre maloletého P. vo výške 60 eur mesačne. V závere konania matka navrhla určiť výživné pre maloleté deti tak, ako to bolo určené v rámci rozvodového konania.

2. Otec navrhol návrh matky zamietnuť z dôvodu, že práva a povinnosti k maloletým deťom boli upravené v rozvodovom konaní. Otec si plnil svoju vyživovaciu povinnosť do rozvodu manželstva.

3. Kolízny opatrovník navrhol určiť výživné, pričom jeho výšku ponechal na zvážení súdu.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

4. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. konanie o zverenie plnoletého W. X., K.. XX.XX.XXXX, Q.. P. X., K.. XX.X.XXXX, Q.. V. X., K.. XX.XX.XXXX, Q.. E. X., K.. X.X.XXXX U. Q.. J. X., K.. XX.XX.XXXX a ich úpravu styku s otcom z a s t a v u j e ,

II. u r č u j e vyživovaciu povinnosť za obdobie od 1.6.2023 do právoplatnosti rozvodového rozsudku (t.j. do 18.6.2024) zo strany matky pre mal. P. vo výške 180 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred a pre plnoletého navrhovateľa W. X. vo výške 180 Eur mesačne za obdobie od 1.6.2023 do 10.9.2024 a od 1.10.2024 do budúca, ktoré bude poukazovať k rukám navrhovateľa, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred,

III. u r č u j e vyživovaciu povinnosť za obdobie od 1.6.2023 do právoplatnosti rozvodového rozsudku (t.j. do 18.6.2024) zo strany otca pre mal. V. vo výške 300 Eur mesačne, mal. E. vo výške 250 Eur mesačne a mal. J. vo výške 250 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred,

IV. dlžné výživné za obdobie od 1.6.2023 do právoplatnosti rozvodového rozsudku (t.j. do 18.6.2024) pre mal. P. vo výške 985 Eur je matka p o v i n á uhradiť v lehote 15 dní od vykonateľnosti tohto rozsudku,

V. dlžné výživné pre navrhovateľa za obdobie od 1.6.2023 do 10.9.2023 vo výške 315 Eur je matka p o v i n á uhradiť v lehote 15 dní od vykonateľnosti tohto rozsudku,

VI. dlžné výživné za obdobie od 1.6.2023 do právoplatnosti rozvodového rozsudku (t.j. do 18.6.2024) pre mal. V. vo výške 1 800 Eur, mal. E. vo výške 1 200 Eur a mal. J. vo výške 1 200 Eur je otec p o v i n ý uhradiť v lehote 15 dní od vykonateľnosti tohto rozsudku,

VII. žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

5. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ust. § 29 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, § 65 ods. 1, 3, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1, 2, 3, 4, § 77 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

6. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že v priebehu konania o úpravu práv a povinností k maloletým deťom došlo k právoplatnému rozhodnutiu v konaní o rozvod manželstva, kedy manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené a na čas po rozvode boli upravené práva a povinnosti k maloletým deťom; zároveň bolo zastavené konanie ohľadom úpravy práv a povinností k plnoletému W., ktorý nadobudol v priebehu rozvodového konania plnoletosť. Keďže ohľadom osobnej starostlivosti a úpravy styku oboch rodičov s maloletými deťmi bolo právoplatne rozhodnuté v rámci rozvodového konania do budúca, súd v týchto častiach na základe späťvzatia návrhu matky konanie zastavil a ďalej rozhodoval iba o výške výživného za obdobie do právoplatnosti rozvodového rozsudku. U plnoletého W., ktorý v priebehu konania o úpravu práv a povinností dovŕšil plnoletosť a predniesol na pojednávaní svoj návrh na určenie výživného v sume 180 eur mesačne do budúca, určil zo strany matky výživné počnúc dňom 01.10.2024 do budúca. Navrhovateľ nežiadal určiť späťne výživné odo dňa dovŕšenia jeho plnoletosti, preto súd určoval dlžné výživné iba od začiatku rozhodného obdobia, t.j. od 01.06.2023, kedy bol ešte maloletý a bol vo faktickej starostlivosti svojho otca, ktorý súhlasil s určením výživného vo výške 180 eur mesačne do doby, kým maloletý W. nedovŕšil plnoletosť, t.j. do dňa XX.XX.XXXX. Keďže obaja rodičia zhodne prehlásili, že rozhodné obdobie, kedy nebolo prispievané na výživu detí, bolo obdobie od 01.06.2023, súd určoval vyživovaciu povinnosť od tohto dátumu až do právoplatnosti rozvodového rozsudku. Keďže v rámci rozvodového konania bol maloletý P. zverený do osobnej starostlivosti otca, pričom maloletý P. bol v jeho osobnej starostlivosti aj pred rozvodom manželstva, kedy už rodičia nežili v spoločnej domácnosti, súd určoval vyživovaciu povinnosť zo strany matky, nakoľko otec sa v tomto rozhodnom období väčšou mierou podieľal na jeho potrebách a výdavkoch. Zároveň súd určoval vyživovaciu povinnosť zo strany otca vo vzťahu k maloletej V., maloletému E. a maloletej J., ktoré v rozhodnom období boli v starostlivosti matky, otec rovnako nedostatočne prispieval na ich výživu, keďže v podstatnej miere výdavky týchto detí hradila matka sama, preto bolo dôvodné určiť vyživovaciu

povinnosť otca k týmto maloletým deťom. Pri určovaní výšky výživného vychádzal súd z odôvodnených potrieb maloletých detí primeraných ich veku a ich výdavkom, ktoré rodičia uviedli, a ktoré obaja uvádzali už aj v rámci rozvodového konania. Preto súd považoval za dôvodné určiť rovnakú výšku výživného pre deti, aká bola určená aj vo výroku v rozvodovom konaní, a to pre maloletú V. v sume 300 eur mesačne, maloletého E. v sume 250 eur mesačne a maloletú J. vo výške 250 eur mesačne. Rovnako považoval za dôvodné určiť výživné zo strany matky pre maloletého P. vo výške 180 eur mesačne, s čím súhlasil aj otec v priebehu konania. V bezprostrednom období do rozvodu manželstva mali deti rovnaké výdavky, ako v čase rozhodovania o rozvode manželstva spojeného s úpravou práv a povinností k maloletým deťom, pričom súd nezistil výraznú podstatnú zmenu pomerov na strane rodičov v príjme alebo v potrebách maloletých detí.

7. Súd prvej inštancie v bode 48. odôvodnenia vypočítal dlžné výživné u maloletého P. zo strany matky vo výške 985 eur. Otcovi vznikol dlh na výživnom pre maloletú V. v sume 1.800 eur, u maloletého E. vznikol dlh na výživnom zo strany otca v sume 1.200 eur a u malotej J. dlh na výživnom zo strany otca v sume 1.200 eur. Súd do celkového výživného ani u jedného z maloletých detí nezapočítal pomernú časť mesiaca jún 2024 napriek tomu, že rozvodový rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2024, nakoľko v tomto mesiaci obaja rodičia zhodne uviedli, že uhradili vzájomne plné výživné, aké bolo určené v rozvodovom rozsudku. U plnoletého W. súd určoval výživné v rozhodnom období od 01.06.2023, t.j. od doby, kedy rodičia nežili v spoločnej domácnosti a kedy si neprispievali vzájomne pravidelne mesačne na výživu do obdobia, kedy nadobudol W. plnoletosť, do dňa XX.XX.XXXX. Keďže tento nežiadal určiť dlžné výživné od dovŕšenia svojej plnoletosti do budúcnosti, súd určoval dlžné výživné iba za obdobie 4 mesiacov a 20 dní, v bode 51. odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie presne vyčíslil, aké sumy započítal na dlžné výživné a pre navrhovateľa súd určil dlžné výživné vo výške 315 eur, ktoré je matka povinná uhradiť v lehote 15 dní od vykonateľnosti tohto rozsudku.

8. Okresný súd Prešov dňa 16.10.2024 vydal opravné uznesenie č.k. 27P/121/2023-304 a rozhodol tak, že cit.:

„o p r a v u j e výrok I., II. a V. rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 27P/121/2023-298 zo dňa 1.10.2024, ktoré majú správne znieť:

I. konanie o zverenie plnoletého W. X., K.. XX.XX.XXXX, Q.. P.B. X., K.. XX.X.XXXX, Q.. V. X., K.. XX.XX.XXXX, Q.. E. X., K.. X.X.XXXX U. Q.. J. X., K.. XX.XX.XXXX a ich úpravu styku s otcom z a s t a v u j e ,

II. u r č u j e vyživovaciu povinnosť za obdobie od 1.6.2023 do právoplatnosti rozvodového rozsudku (t.j. do 18.6.2024) zo strany matky pre mal. P. vo výške 180 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred a pre plnoletého navrhovateľa W. X. vo výške 180 Eur mesačne za obdobie od 1.6.2023 do XX.XX.XXXX a od 1.10.2024 do budúcnosti, ktoré bude poukazovať k rukám navrhovateľa, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred,

V. dlžné výživné pre navrhovateľa za obdobie od 1.6.2023 do XX.XX.XXXX vo výške 315 Eur je matka p o v i n á uhradiť v lehote 15 dní od vykonateľnosti tohto rozsudku“.

9. Súd zistil, že vo výroku I. bol nesprávne uvedený dátum narodenia maloletého E. XX.XX.XXXX, pričom správne má byť XX.XX.XXXX; vo výroku II. bol nesprávne uvedený dátum, do ktorého má matka určenú vyživovaciu povinnosť pre plnoletého navrhovateľa W. od 01.06.2023 do 10.06.2024, pričom správne má byť uvedené do XX.XX.XXXX, kedy sa W. stal plnoletým; vo výroku V. bol nesprávne uvedený dátum dlžného výživného pre navrhovateľa za obdobie od 01.06.2023 do 10.09.2023, pričom správne má byť do XX.XX.XXXX, kedy sa W. stal plnoletým. Tieto chyby v rozsudku súd opravil v zmysle § 224 CSP.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení účastníkov konania

10. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, a to len proti výroku VI. rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku VI. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne, aby odvolací súd vo veci rozhodol sám. Poukázal, že výživné zo strany otca v sume 300 eur na maloletú V. a 250 eur na maloletého E., aj maloletú J. bolo určené so zreteľom na skutočnosť, že tieto

deti mali byť v rozhodnom období, t.j. od 01.06.2023 do 18.06.2024 v starostlivosti matky s prihliadnutím na rozsah styku otca s maloletými deťmi. Otec sa v rozhodnom období s deťmi stretával v podstatne širšom rozsahu, čo narúša koncept určeného dlžného výživného, keďže v tomto období si otec plnil vyživovaciu povinnosť nad jej rozsah, a to aj sústavnou osobnou starostlivosťou o maloleté deti. Ako príklad otec uviedol, že počas obdobia týchto letných prázdnin boli deti fakticky v striedavej starostlivosti oboch rodičov, z čoho vyplýva, že styk otca s deťmi sa realizoval v podstatne širšom rozsahu, ako bol tento stanovený v rozvodovom rozsudku súdu prvej inštancie, pre obdobie letných prázdnin. Súdom určené dlžné výživné bolo spotrebované jeho sústavnou starostlivosťou o maloleté deti. Nie je prípustné určiť dlžné výživné len formálnym odkazom na rozvodový rozsudok, keďže uvedené je v rozpore so zásadou materiálnej pravdy mimosporového konania, v ktorom má všeobecný súd zisťovať skutočný stav. Otec pritom v konaní súdu poskytol relevantné skutkové tvrdenia, ktoré naštrbujú úvahu súdu o určení dlžného výživného v zmysle výroku VI. Tento výrok by bol vnútorne správny len v prípade, ak by sa styk otca s maloletými deťmi realizoval len v zmysle rozsahu stanoveného súdom. Zjednodušene povedané, iné výživné sa určuje v prípade striedavej starostlivosti, ak vôbec, a iné v prípade ojedinelého styku rodiča s maloletým dieťaťom. Ak by boli deti v rozhodnom období výlučne v starostlivosti otca a nie matky, nemohlo by im vzniknúť dlžné výživné, pretože vyživovaciu povinnosť by si otec plnil samotnou starostlivosťou o maloleté deti. Otec v priebehu konania tvrdil a matka to ani nepoprela, že styk sa realizoval v podstatne širšom rozsahu, ktorý mal charakter až striedavej starostlivosti, preto sú právne úvahy súdu premietnuté do napadnutého výroku VI. nesprávne a zaťažujú rozsudok vadou. Súd prvej inštancie sa však s danou argumentáciou otca náležite nevyssporiadal, čím rozhodnutie zaťažil aj vadou spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

11. K odvolaniu otca zaslala písomné vyjadrenie matka. Odvolacie dôvody otca považuje za nepodstatné a výrok VI. rozsudku súdu prvej inštancie považuje za vecne správny. Súd podľa otca ustálil skutkový stav formálne z rozvodového rozsudku. Otec tvrdí, že v rozhodnom období sa s deťmi stretával v podstatne širšom rozsahu, čo narúša koncept určeného dlžného výživného. Matka uviedla, že tieto tvrdenia poskytol otec už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Otec však uvádza obdobie týchto letných prázdnin, ktoré s dlžným výživným v rozhodnom období od 01.06.2023 do 18.06.2024 nemajú súvis. V období letných prázdnin v rozhodnom období, teda v roku 2023, dochádzalo k tzv. striedavej starostlivosti, ale matka považuje za potrebné podotknúť, že táto „striedavá starostlivosť“ bola takto nastavená v prípade všetkých detí, vrátane W. a P., pričom ju ako matku súd prvej inštancie vo výroku IV. a V. napadnutého rozsudku zaviazal uhradiť dlžné výživné pre W. a P. aj za rozhodné obdobie. Otec svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal, čo konštatoval aj súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, konkrétne v bode 44. Súd je síce povinný zistiť skutočný stav veci, avšak nemá k dispozícii prostriedky zistiť objektívnu pravdu. Otec mal v konaní pred súdom prvej inštancie priestor preukázať výdavky na všetky maloleté deti, neurobil tak, a napriek tomu sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia len na základe jeho tvrdení. Matka nesúhlasí, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil otcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva a už vôbec nie v takej miere, aby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd podľa matkinho názoru ani nedisponuje takými prostriedkami, aby sám zistil, na čo bolo použité každé euro účastníkov konania. Matka navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok v napadnutom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

12. Ďalšie vyjadrenia neboli súdu predložené.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že neboli splnené podmienky pre jeho zmenu alebo potvrdenie podľa ustanovení §§ 387 a 388 CSP.

14. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, rozsahom vykonaného dokazovania a skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, zohľadňujúc námietky odvolateľa považuje skutočný stav za nedostatočne zistený pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Neúplné zistenie skutočného stavu veci považuje za nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento

nedostatok zároveň nemožno odstrániť v odvolacom konaní dodržiavajúc zásadu dvojinštančnosti súdneho konania. V prejednávacom prípade sa de facto presúva dokazovanie na odvolací súd, proti záverom ktorého účastníci konania nie sú oprávnení podať riadny opravný prostriedok.

15. Odvolací súd mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že matka ešte pred rozvodom dňa 31.03.2023 opustila spoločnú domácnosť a presťahovala sa s maloletou V., maloletým E. a maloletou J. do bytu svojho brata. Najstarší synovia W. a P. ostali v domácnosti spolu s otcom. Rodičia uhrádzali oprávnené výdavky detí, ktoré žili s nimi v spoločnej domácnosti. Otec v odvolaní namietal že v období od 01.06.2023 do 10.09.2023 (ďalej rozhodné obdobie); zvlášť cez letné prázdniny sa s maloletými deťmi - V., E. U. J. stretával v oveľa širšom rozsahu, ako to bolo určené ohľadom styku s nimi v rozvodovom rozsudku zo dňa 28.05.2024. Argumentoval, že svoju vyživovaciu povinnosť si plnil v rozhodnom období sústavnou osobnou starostlivosťou o tieto maloleté deti, preto nesúhlasil s výškou dlžného výživného, ktoré určil súd prvej inštancie v rozsudku vo výroku VI. Na druhej strane matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zdôraznila, že táto otcom uvádzaná „striedavá starostlivosť“ bola nastavená v prípade všetkých detí, vrátane W. U. P., ktorí žili v spoločnej domácnosti s otcom, a súd prvej inštancie ju vo výrokoch IV. a V. napadnutého rozsudku zaviazal uhradiť dlžné výživné za toto rozhodné obdobie pre W. U. P.. Matka predložila súdu prvej inštancie prehľad platieb výživného od podania návrhu na začatie konania písomnými podaniami zo dňa 16.04.2024 (č.l. 268), zo dňa 02.09.2024 (č.l. 279) a zo dňa 26.09.2024 (č.l. 291). Otec na pojednávaní pred súdom dňa 01.10.2024 uviedol, že aj on mal výdavky s deťmi, avšak on doklady ohľadom toho nepreukazoval, avšak tiež na výživu detí prispieval.

16. V tejto súvislosti odvolací súd zastáva názor, že otec je povinný preukázať výdavky za toto rozhodné obdobie, ktoré vynaložil pre každé maloleté dieťa - V., E., J.. Tieto výdavky nie je potrebné každou položkou špecifikovať, ale určitú mieru kvantifikovateľných výdavkov je otec povinný preukázať, inak súd nie je schopný ustáliť dlžné výživné. Úvaha súdu prvej inštancie uvedená v bode 44. odvolaním napadnutého rozsudku preto nie je akceptovateľná.

17. Z výpisu z obchodného registra vyplýva, že otec aj matka sú spoločníkmi obchodnej spoločnosti I.R., W.Y.R.. V. v rovnakom podiele, takže majú rovnaký podiel na zisku tejto spoločnosti, zároveň je im vyplácaná mzda z tejto spoločnosti; z uvedeného vyplýva, že rodičia majú takmer zhodnú mieru životnej úrovne. Každé dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Rovnaká životná úroveň samozrejme nespočíva v matematicky rovnakom finančnom zabezpečení dieťaťa a rodiča, teda že rodič a dieťa musia mať k dispozícii rovnakú sumu finančných prostriedkov, pretože sú v zásade potreby dospelého človeka v produktívnom veku rodiča nákladnejšie ako potreby dieťaťa a najmä sú odlišné. Porovnanie životnej úrovne rodiča a dieťaťa je založené na porovnaní dostupnosti uspokojovania potrieb rodiča a potrieb dieťaťa pri danej finančnej dispozícii. O rovnakú životnú úroveň potom pôjde, ak budú potreby rodiča a potreby dieťaťa dostupné rovnakou mierou.

18. Podľa § 35 CMP, je súd povinný zisťovať skutočný stav veci, ktorý je podkladom pre rozhodnutie. Znamená to, že súd je povinný zistiť v konaní skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv a povinností a právom chránených záujmov.

19. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

20. V prvom rade je potrebné uviesť, že aj pri rozhodovaní súdu o úprave výživného má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. detí.

21. Zákon o rodine pri rozhodovaní o výške výživného vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča sú dôležité jeho reálne zárodkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami.

22. Zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej ust. § 62 Zákona o rodine, je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Súd preto určuje bežné výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať preukázateľným mesačným výdavkom potrebným na uspokojenie potrieb dieťaťa bez toho, aby po ich uhradení vznikli ďalšie finančné rezervy. Inými slovami bežné výživné nemá slúžiť na vytváranie peňažnej úspory určenej na budúce ešte neexistujúce výdavky dieťaťa, ale na jeho súčasnú spotrebu.

23. Pri stanovení rozsahu výživného (aj dlžného výživného) pre maloleté deti musí súd vyhodnotiť aj kritérium, a to je miera osobnej starostlivosti zo strany oboch rodičov. Otec vo svojom odvolaní namietal, že súd neprihliadol na mieru jeho osobnej starostlivosti pri stanovení výšky dlžného výživného. Bude teda úlohou súdu zistiť v rozhodnom období, za ktoré sa určuje dlžné výživné, mieru osobnej starostlivosti otca, a v akom rozsahu pri stanovení dlžného výživného na to prihliadol. Zároveň súd pri stanovení rozsahu vyživovacej povinnosti otca v tomto rozhodnom období sa vyrovná s plnením jeho vyživovacej povinnosti; otec namietal, že si plnil svoju vyživovaciu povinnosť, nielen svojou osobnou starostlivosťou, ale aj nakupovaním a uspokojovaním oprávnených potrieb maloletých detí.

24. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 10.11.2011, sp. zn. IV.ÚS 489/2011, z ktorého vyplýva, že „Pri stanovení rozsahu výživného je dôvodné prihliadať na mieru osobnej starostlivosti matky a absencia nemateriálneho plnenia v podobe rovnakej miery osobnej starostlivosti by zo strany otca pochopiteľne a rozumne mala byť kompenzovaná plneniami materiálnymi, konkrétne napr. platením výživného vo zvýšenej miere. Obligatónym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu“.

25. Odvolací súd považuje za potrebné opätovne poukázať, že v starostlivosti o maloleté deti je súd v súlade s ustanoveniami § 35 a § 36 CMP povinný zistiť skutočný stav veci a vykonať za týmto účelom aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania. To však neznamená, že účastník nemá svoju mieru procesnej aktivity na preukázanie rozhodných a dôležitých skutočností majúcich pre neho význam. Dôležité je ale zdôrazniť, že v mimosporových konaniach procesná aktivita súdu nesupluje pasivitou účastníkov konania, a nemôže byť vnímaná absolútne. Aktivitu účastníkov konania súd supluje vtedy a v takej miere, aká je potrebná na zistenie skutočného stavu veci.

26. Úlohou súdu, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP je po vrátení veci v novom konaní doplniť dokazovanie v zmysle odvolacích námietok otca, zistiť mieru osobnej starostlivosti otca a matky; zároveň vyhodnotiť plnenie výživného zo strany otca a matky v rozhodnom období u maloletých detí. Následne súd prvej inštancie rozhodne o dlžnom výživnom otca pre maloletú V., pre maloletého E. a pre maloletú J., taktiež o dlžnom výživnom matky pre maloletého P. za rozhodné obdobie.

27. Súd prvej inštancie je povinný náležite sa zaoberať vyššie predostretými výhradami odvolacieho súdu, tiež vyjadreniami matky aj otca, ktoré uviedli v priebehu odvolacieho konania. Následne súd prvej inštancie po zistení skutočného stavu vo veci, na základe vykonaného dokazovania, je povinný svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodniť v zmysle § 220 ods. 2 CSP tak, že v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

28. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2006, sp. zn. I.ÚS 265/05).

29. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal

so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2007, sp. zn. IV.ÚS 14/07).

30. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výrokoch IV., V., VI., VII. postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).